

Liite 5: Vakavaraisuuslaskennassa sovellettavat arvostusmenetelmät

Sampo-ryhmän Solvenssi II -tase on johdettu Sammon konsolidoidusta IFRS-tilinpäätöksestä, joka on oikaistu vakavaraisuussääntelyn mukaiseksi. IFRS-tilinpäätöksen laatimisperiaatteet Yhteenvedo merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista esitetään Sampo-konsernin vuosikertomuksessa kohdassa [tilinpäätös/tilinpäätöksen liitetiedot](#).

IFRS-lukuihin ei ole tarvetta tehdä merkittäviä oikaisuja vakavaraisuuslaskennassa. Suurin osa Sampo-konsernin rahoitusvaroista arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöstilivaihtelussa, joka perustuu markkina-arvoihin. Vaihtoehtoisia arvostusmenetelmiä ei juurikaan käytetä. Rahoitusvelkojen ja kiinteistöjen käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Käypien arvojen määrittäminen esitetään Sampo-konsernin vuosikertomuksessa kohdassa tilinpäätös/tilinpäätöksen liitetiedot/yhteenvedo merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista/Käyvät arvot ja Sijoitusomaisuus sekä liitetiedoissa Käyvät arvot ja Käypien arvojen hierarkian määrittely.

Sammon konsolidoidun IFRS-tilinpäätöksen luvut on esitetty vertailutarkoituksessa Solvenssi II -taseen rakenteen mukaisesti alla olevassa Solvenssi II oikaisu, 31.12.2017 -taulukossa. Ainoastaan keskeisimmät pääerät on eritelty taulukossa ja valuuttana on käytetty konsernin raportointivaluuttua euroa.

Vakavaraisuuslaskennassa Sampo-ryhmään kuuluvat samat yhtiöt kuin tilinpäätöksessä Sampo-konserniin.

Solvenssi II -oikaisu Sampo-konserni, 31.12.2017

Varat, Milj. e	IFRS arvo*	Solvenssi II arvo	Oikaisu
Liikearvo, aineettomat hyödykkeet ja vakuutusten aktivoituiden hankintamenot	2 347	-	-2 347
Laskennalliset verosaamiset	18	-	-18
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	158	160	1
Sijoitukset (muut kuin sijoitussidonnaiset)	31 122	31 161	39
Sijoituskiinteistöt	572	611	39
Omistukset sidosyrityksissä	7 773	7 773	-
Osakkeet	2 572	2 572	-
Joukkovelkakirjalainat	17 523	17 523	-
Sijoitusrahastot	2 119	2 119	-
Johdannaiset	82	82	-
Talletukset, pois lukien käteiset varat	480	480	-
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	10 526	10 526	-
Kiinnelainat ja muut lainat	419	419	-
Jälleenvakuutus sopimuksista olevat saamiset	297	257	-39
Vahinkovakuutus ja vahinkovakuutuksen kaltainen sairausvakuutus	280	241	-39
Henkivakuutus ja henkivakuutuksen kaltainen sairausvakuutus, ilman sairaus- ja sijoitussidonnasta vakuutusta	16	16	0
Vakuutussaamiset ja saamiset vakuutusedustajilta	1 296	380	-916
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta	12	12	0
Muut saamiset (myyntisaamiset, ei vakuutussaamiset)	156	39	-117
Omat osakkeet (suorassa omistuksessa olevat)	0	149	149
Käteiset varat	2 711	2 711	-
Muut varat, joita ei ole esitetty edellä	236	174	-62
Varat yhteensä	49 300	45 988	-3 311
Velat, Milj. e	IFRS arvo	Solvenssi II arvo	Oikaisu
Vastuuvelka – vahinkovakuutus	8 339	6 860	-1 479
Vastuuvelka – henkivakuutus	10 717	10 394	-323
Vastuuvelka – sijoitussidonnaiset sopimukset	11 101	10 564	-537

Muut varaukset kuin vastuovelka ja eläkevelvoitteet	104	104	-
Laskennalliset verovelat	638	491	-147
Johdannaiset	91	91	-
Muut rahoitusvelat kuin velat luottolaitoksille	3 182	3 265	83
Vakuutusvelat ja velat vakuutusedustajille	276	276	-
Jälleenvakuutusvelat	33	30	-4
Velat (Myyntivelat - ei vakuutusvelat)	440	324	-116
Etuoikeudeltaan huonommat velat	377	368	-9
Muut velat, joita ei ole esitetty muualla	492	450	-42
Velat yhteensä	35 792	33 217	-2 575
Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat	13 508	12 771	-737

*IFRS-tilinpäätöksessä Sammon rahoitusvarat koostuvat oman ja vieraan pääoman ehtoista myytävissä olevista ja käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavista rahoitusvälineistä, johdannaisista sekä lainoista ja saamisista. IFRS-tilinpäätöksen rahoitusvelat koostuvat johdannaisista ja muista veloista, esimerkiksi etuoikeudeltaan huonommista veloista ja muista liikkeelle lasketuista velkainstrumenteista.

Solvenssi II -taseen mukaisesti ryhmän ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat, oli 737 miljoonaa euroa pienempi kuin vastaava IFRS:n mukainen ylijäämä 31.12.2017. Varoissa keskeisimmät erot aiheutuvat aineettomien hyödykkeiden käsittelystä sekä tulevien erääntymättömien vakuutusmaksusaamisten sisällyttämisestä vastuovelkaan varojen sijasta. Veloissa vastuovelkaan liittyy olennaisia eroja, jotka johtuvat tiettyjen erien erilaisesta luokittelusta ja arvostusperiaatteista. Kyseisiä eroja käsitellään seuraavissa kappaleissa.

Varat

Ryhmän Solvenssi II -taseessa liikearvo, aineettomat hyödykkeet ja vakuutusten aktivoidut hankintamenot arvostetaan nolnaan.

Vaikka laskennallisten verosaamisten ja -velkojen taseeseen merkitseminen on yhdenmukainen IFRS-tilinpäätöksen kanssa, Solvenssi II -oikaisu vaikuttavat Solvenssi II tasearvoihin ja aiheuttavat muutoksia laskennallisiin veroihin. Solvenssi II -oikaisu pienensivät laskennallisia verosaamisia 18 miljoonalla eurolla ja laskennallisia verovelkoja 147 miljoonalla eurolla. Ero aiheutuu pääsääntöisesti tiettyjen varojen (aineettomat hyödykkeet jne.) eliminoinnista sekä eroista vastuovelan laskennassa.

Solvenssi II ei aiheuta muutoksia Sammon sijoitusomaisuuden kirjanpitoarvoihin kiinteistöjä lukuun ottamatta. Solvenssi II -taseessa kiinteistöt arvostetaan käypään arvoon, mikä kasvattaa kiinteistöjen arvoa 40 miljoonalla eurolla.

Kiinne- ja muut lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon, mikä ei ole yhdenmukaista rahoitusvarojen käsittelyn kanssa Solvenssi II:ssa. Sampo tulkitsee IFRS:n arvon olevan kuitenkin pääosin verrannollinen lainojen käyvän arvon kanssa.

Omistusyhteyshyötykset raportoidaan Sammon konsolidoidussa Solvenssi II -taseessa käyttäen mukautettua

pääomaosuusmenetelmää tai, soveltuvin osin, IFRS:n pääomaosuusmenetelmää. Omistusyhteyshyötykset tarkoitetään sijoituksia, joissa Sampo-ryhmällä on joko suoraan tai epäsuorasti merkittävä vaikutusvalta, mikä yleensä toteutuu tilanteessa, jossa osakkeiden omistusosuus tai äänivalta on vähintään 20 prosenttia kaikista yrityksen osakkeista.

Jälleenvakuutussaamiset ovat jälleenvakuuttajien osuus vastuovelan parhaasta estimaatista vähennettynä arvioidulla vastapuolen maksukyvyttömyydellä. Kyseiset arvot lasketaan yhdenmukaisesti vastuovelkaa koskevan Solvenssi II -sääntelyn kanssa.

Solvenssi II -vastuuvellassa tulee ottaa huomioon kaikki sisään tulevat ja ulos menevät kassavirrat. Näin ollen voimassa olevien vakuutus sopimusten tulevista vakuutusmaksuista se osuus, joka ei ole vielä erääntynyt, on osa vakuutusmaksuvastuuseen sisältyvää parasta estimaattia, eikä vakuutusmaksusaamisia kuten IFRS-tilinpäätöksessä. Vakuutusmaksusaamisista luokitellaan 916 miljoonaa euroa vakuutusmaksuvastuuseen vakavaraisuuslaskennassa. Solvenssi II -taseessa oleviin vakuutussaamisiin sisältyy ainoastaan erääntyneet saamiset vakuutuskenottajilta, vakuutusyhtiöiltä sekä muut vakuutusliiketoimintaan liittyvät saamiset.

Muiden saamisten (myyntisaamisten, ei vakuutussaamisten) oikaisu liittyy Suomen täysomavastuuseen potilasvakuutuksen saamisiin. Kyseisiä saamisia käsitellään Solvenssi II:ssa vastuovelkaan sisältyvää parasta estimaattia koskevin säännöin, kun taas Sampo-konsernin konsolidoidussa tilinpäätöksessä täysomavastuuseen potilasvakuutukseen liittyvät saamiset kirjataan muihin varoihin tai velkoihin. 112 miljoonan euron saamiset luokitellaan uudelleen muista saamisista vakuutuslaitosten osakkeiksi.

Vakavaraisuuslaskennassa 149 miljoonan euron omat osakkeet huomioidaan taseessa, kun taas IFRS-taseessa omat osakkeet vähennetään omasta pääomasta.

Solvenssi II:n mukainen vastuovelka Sampo-konsernissa

Solvenssi II:ssa vastuovelka on parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summa.

Paras estimaatti määritetään seuraavasti:

- Ensiksi yhtiö arvio kaikki vakuutusvastuuihin liittyvät tulevaisuuden kassavirrat (vakuutusmaksut, korvaukset ja korvausten käsittelykulut sekä muut hallintokulut) best effort -periaatteella perustuen tunnustettuihin vakuutusmatemaattisiin ja tilastollisiin tekniikoihin.
- Tämän jälkeen kaikki nämä kassavirrat diskontataan EIOPA:n määrittelemällä ja julkaisemalla riskittömällä korkokäyrällä.

Paras estimaatti lasketaan erikseen bruttoperiaatteella vähentämättä saamisia jälleenvakuutus sopimuksista, ja nettoperiaatteella, jolloin saamiset jälleenvakuutus sopimuksista on vähennetty.

Paras estimaatti lasketaan erikseen jokaiselle valuutalle jossa yhtiöllä on vakuutusvastuita käyttäen kullekin valuutalle EIOPA:n määrittämää riskitöntä korkokäyrää. Nämä riskittömät korkokäyrät perustuvat markkinakorkoihin, joita on oikaistu luottoriski- ja volatiliiteettikorjauksella. Volatiliiteettikorjauksen käyttö on valinnanvaraista. Tätä menetelmää noudatetaan valuutoittain viimeiseen EIOPA:n määrittelemään likvidiin markkinapisteseen saakka. Viimeinen likvidi piste esimerkiksi eurolle on 20 vuotta ja Ruotsin kruunulle 10 vuotta. Viimeisestä likvidistä pisteestä eteenpäin, eli viimeisestä markkinahavainnosta eteenpäin, riskittömään korkokäyrään vaikuttaa EIOPA:n määrittämä oletettu päätekorko (eng. Ultimate Forward Rateen, UFR).

Vakuutusvelkojen tulevat odotetut kassavirrat ovat aina estimaatteja ja siten niiden suuruus ja ajankohta ovat epävarmoja. Tämä epävarmuus on huomioitava, jotta voidaan määrittää vakuutusvelkojen markkinaehtoinen arvo. Se tehdään allokoimalla pääomaa eräänntyville vastuille. Riskimarginaali on pääoman kustannus ja se määritetään seuraavasti:

- i. Oletetaan, että yhtiö ei ota ylimääräistä markkinariskiä eikä myönnä uusia vakuutuksia. Näin vakuutustoiminnan odotetut kassavirrat täsmäävät täysin riskittömien sijoitusten kassavirtoihin.
- ii. Kun markkinariskiä ei ole ja uusia vakuutus sopimuksia ei solmita, yhtiön SCR koostuu vakuutus riskistä, jälleenvakuutuksen luottoriskistä ja operatiivisesta riskistä.
- iii. Koska uusia vakuutus sopimuksia ei solmita, parhaan estimaatin pohjana olevat kassavirrat eräänntyvät. Näihin kassavirtoihin perustuen yhtiö laskee parhaan estimaatin tulevat arvot ja näihin perustuvat SCRt siihen saakka, että parhaan estimaatin taustalla olevat kassavirrat eräänntyvät. Tämän seurauksena tarvittavan pääoman määrä eri tulevaisuuden ajankohtina on määritetty.
- iv. Kaikki saadut tulevat vakavaraisuuspääomavaatimusten

arvot diskontataan yhdeksi nykyhetken netto SCR:ksi käyttäen EIOPA:n määrittämää riskitöntä korkokäyrää.

- v. Lopuksi tämä netto SCR kerrotaan EIOPA:n määrittelemällä pääomakustannuksella, joka on tällä hetkellä 6 %. Tämä vuosikulu on riskimarginaali.

Vakavaraisuuslaskennan ja tilinpäätöksen vastuvelan laskennan erot

Vakavaraisuuslaskennan ja tilinpäätöksen merkittävimmät erot vastuuvellassa ovat seuraavat:

1. **Solvenssi II:ssa ”oikea paras estimaatti” määritetään vakuutusvelkojen kaikkien mahdollisten tulevien kassavirtojen keskiarvona** huomioimatta mitään varovaisuuteen perustuvaa korjausta. Tilinpäätöksen vastuvelka saattaa sisältää varovaisuuteen perustuvia korjauksia kassavirtoihin.
2. **Solvenssi II:ssa kaikki kassavirrat diskontataan perustuen EIOPA:n määrittämiin riskittömiin korkokäyriin**, kun taas tilinpäätössäännöksiä noudatettaessa kaikkia kassavirtoja ei diskontata ja silloin, kun ne diskontataan, käytetään tyypillisesti kansallisten säädösten mukaisia diskonttokorkoja.
3. **Tulevien vakuutustapahtumien vaikutus vastuuvelloihin huomioidaan lähtökohtaisesti eri tavoin SII ja IFRS -laskennassa.** Seuraavat asiat avaavat näitä eroja esimerkinomaisesti ja kansalliset säännöt saattavat erota maasta riippuen.
 - Tilinpäätössäännösten mukaan vakuutusyhtiön myöntäessä vakuutuksia **koko saatu vakuutusmaksu kirjataan myöntöhetkellä velaksi.** Tätä velkaa kutsutaan vakuutusmaksuvastuuksi (unearned premium reserve, UPR) ja sen periaatteellinen tarkoitus on kattaa myönnettyjen vakuutusten tulevia vakuutustapahtumia. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen vakuutusmaksuvastuuta puretaan lineaarisesti vakuutusmaksutuottoihin vakuutuksen voimassaoloaikana. Vakuutuskauden päättyessä vakuutusmaksuvastuu on nolla ja mikäli sopimukseen liittyvät vakuutus korvaukset ja kulut ovat pienemmät kuin saatu vakuutusmaksu, realisoituu voittoa.
 - SII-vastuvelka sisältää **vastaavan komponentin** ja sitä kutsutaan vakuutusmaksuvastuuksi (premium provision, PP, huom. englannin kielessä termit eroavat, suomessa käytetään molemmista termiä vakuutusmaksuvastuu.) **Sen avulla arvioidaan voimassa olevien sopimusten kaikkia odotettuja vakuutustapahtumia ja niistä aiheutuvia kassavirtojen parhaita estimaatteja.**
 - **Vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuu (PP) on pienempi kuin tilinpäätöksen vakuutusmaksuvastuu (UPR), mikäli sopimuksen arvioidaan olevan voitollinen.** Mitä korkeampi tulosodotus on, sitä suurempi on näiden kahden ero.
 - **Käytännössä PP huomioi implisiittisesti sopimuksen odotetun tuloksen UPR:n ja PP:n välisenä erona jo sopimuksen tekohetkellä.** Tästä seuraa, että

vähemmän aikaa voimassa olleiden sopimusten **tilinpäätöksen ja vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuun** ero on suurempi. Ajan kuluessa molemmat pienenevät ja niiden välinen absoluuttinen ero kapenee ja lopulta häviää sopimuksen erääntyessä. Todellisuudessa kumpikaan vakuutusmaksuvastuu ei pienene nollaksi toiminnassa olevassa vakuutusyhtiössä, koska uusia sopimuksia tehdään jatkuvasti. Jos oletettaisiin, että yhtiö myöntää täysin identtisen määrän täysin samanlaisia sopimuksia joka päivä, näiden vakuutusmaksuvastuiden välinen ero pysyisi vakiona.

- Kun vakuutus myönnetään, mutta vakuutusmaksu ei ole vielä erääntynyt, koko vakuutusmaksu kirjataan vakuutusmaksuvastuuseen tilinpäätöksessä ja vastaava saaminen kirjataan varoihin. **SII:ssa erääntymättömät vakuutusmaksusaamiset netotetaan vakuutusmaksuvastuuta vastaan. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että SII-tase on pienempi kuin tilinpäätöstase ja että tilinpäätöksen ja vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuun välinen ero on suurin silloin, kun vakuutusmaksut eivät ole vielä erääntyneet.**
- Vahinkovakuutuksessa **tilinpäätöksen ja**

vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuun välinen arvostusero on merkittävin tilinpäätöksen ja SII:n välinen ero vastuuveloissa.

- Solvenssi II -vastuuvälissä parhaan estimaatin päälle huomioidaan riskimarginaali.

Vastuuvelan luonteesta johtuen sen laskentaan liittyy aina epävarmuutta, koska laskenta sisältää väistämättä oletuksia tulevista tapahtumista. Korvausvastuuriskiä eniten vaikuttavia tekijöitä kuvataan lisää kohdassa **Vakuutusriskit**.

Sampo-konsernin vakuutusyhtiöt esittävät IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaisten vastuuvälöiden erot seuraavissa kappaleissa. Laskentamenetelmät sekä tehtyjen oletusten ja muiden päätösten vaikutukset kassavirtoihin kuvataan yksityiskohtaisemmin.

Solvenssi II:n mukainen If Vahinkovakuutuksen vastuuvälö

Yhteenvedo keskeisimmistä eroista IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaisessa vastuuvelan laskennassa on esitetty taulukossa IFRS:n ja Solvenssi II:n mukainen vastuuvälö, 31.12.2017.

IFRS:n ja Solvenssi II:n mukainen vastuuvälö If Vahinkovakuutus, 31.12.2017

Vastuuvälön laji	SOLVENSII II					LAKISÄÄTEINEN				
	Paras estimaatti	Riski- marginaali	Brutto- vastuu	Jälleen- vakuutuksen osuus	Vastuu- välö	Brutto- vastuu	Jälleen- vakuuttajan osuus	Vastuu- välö	Lakisääteisen SII	
Yhteensä, Milj. e	7 341	324	7 665	190	7 475	9 120	218	8 902	84 %	
Henkivakuutuksen mukainen sairausvakuutus	1 036	32	1 068	0	1 068	1 080	0	1 080	99 %	
Vakuutukset ansiotulon menetyksen varalta (annuiteetit)	18	1	19	0	19	19	0	19	100 %	
Sairauskuluvaluutukset (annuiteetit)	2	0	2	0	2	2	0	2	100 %	
Työntekijäin tapaturmavakuutukset (annuiteetit)	1 016	31	1 047	0	1 047	1 059	0	1 059	99 %	
Vahinkovakuutuksen kaltainen sairausvakuutus	1 330	92	1 422	30	1 392	1 549	32	1 517	92 %	
Vakuutukset ansiotulon menetyksen varalta	584	29	613	1	612	750	1	749	82 %	
Sairauskuluvaluutukset	118	6	124	0	124	158	0	158	78 %	
Työntekijäin tapaturmavakuutukset	628	57	685	29	656	641	31	610	108 %	
Henkivakuutus poislukien sairausvakuutus	1 048	24	1 072	0	1 072	1 137	0	1 137	94 %	
Palo- ja muut omaisuusvahinkovakuutukset (annuiteetit)	5	0	5	0	5	5	0	5	100 %	
Henkivakuutus	11	0	11	0	11	20	0	20	55 %	
Moottoriajoneuvojen liikennevakuutukset (annuiteetit)	0	0	0	0	0	0	0	0	100 %	
Yleiset vastuuvakuutukset (annuiteetit)	1 014	23	1 037	0	1 037	1 093	0	1 093	95 %	
Muut moottoriajoneuvojen vakuutukset (annuiteetit)	18	1	19	0	19	19	0	19	100 %	
Vahinkovakuutus poislukien	3 927	176	4 103	160	3 943	5 354	186	5 168	76 %	

sairausvakuutus									
Palo- ja muut omaisuusvahinkovakuutukset	914	47	961	56	905	1 287	66	1 221	74 %
Alus-, ilma-alus- ja kuljetusvakuutus	102	9	111	16	95	122	18	104	91 %
Muut moottoriajoneuvojen vakuutukset	416	13	429	1	428	951	2	949	45 %
Moottoriajoneuvojen liikennevakuutukset	1 858	78	1 936	1	1 935	2 291	1	2 290	84 %
Yleiset vastuuvakuutukset	633	29	662	86	576	697	99	598	96 %
Matka-apu	4	0	4	0	4	6	0	6	67 %

Vastuuvelan laskennassa käytetään erilaisia periaatteita Solvenssi II:ssa sekä IFRS-tilinpäätöksessä:

- Merkittävin arvostusero johtuu vakuutusmaksuvastuuseen netotetuista erääntymättömistä vakuutusmaksusaamisista Solvenssi II:ssa. Se oli 913 miljoonaa euroa ja vaikuttaa sekä taseen saamis- että velkapuoleen yhtä paljon.
- Riskimarginaalin huomiointi kasvattaa vastuuvulkaa 324 miljoonalla eurolla.
- Muita arvostuseroja oli 838 miljoonaa euroa ja ne koostuivat pääosin vakuutusmaksuvastuiden kassavirta-arvostuksista samoin kuin diskonttauksen vaikutuksista. Tilinpäätöksessä If Vahinkovakuutus diskonttaa vain korvausvastuussa olevat tunnetut eläkevaraukset sekä tuntemattomien eläkevahinkojen korvausvastuun Suomessa. Solvenssi II -taseessa käytettävät riskittömät korkokäyrät määritetään Tanskan kruunulle, eurolle, Iso-Britannian punnalle, Norjan kruunulle, Ruotsin kruunulle ja Yhdysvaltain dollarille, jotka kattavat yli 99 prosenttia vastuuvulasta. Muihin valuuttoihin käytetään joko euro- tai Yhdysvaltain dollarille johdettuja riskittömiä korkokäyriä.
- If Vahinkovakuutus käyttää riskittömiä korkoja ilman volatilitteettikorjausta.

Konsolidoidussa IFRS-tilinpäätöksessä velka otetaan huomioon vakuutus sopimuksena, jos sopimukseen sisältyy merkittävää vakuutusriskiä (vertaa IFRS 4). If Vahinkovakuutus on arvioinut, että täysomavastuuseen potilasvakuutukseen ei sisälly oleellista vakuutusriskiä ja täysomavastuusta potilasvakuutusta ei huomioida konsolidoidussa tilinpäätöksessä vakuutus sopimuksena vaan palvelusopimuksena, jonka komponentit kirjataan muihin varoihin ja muihin velkoihin. Tässä on ero Solvenssi II

-käsittelyyn verrattuna, jossa tämä velka tulee kirjata vakuutusvelvoitteisiin. Siten Solvenssi II -käsittelyssä kaikki saamiset ja velat liittyen täysomavastuuseen potilasvakuutukseen uudelleen luokitellaan osaksi Solvenssi II:n mukaista vastuuvulkaan sisältyvää parasta estimaattia. Kyseisen käsittelyn mukaisesti saamisten saldot netotetaan vastuuvulkaa vastaan, koska niitä pidetään sisään tulevana kassavirtana ja ne sisällytetään siten vastuuvulkaan.

Jälleenvakuutus saamia on kuvattu tarkemmin kappaleessa [Vastapuoliriskit](#).

If Vahinkovakuutus ei noudata siirtymäsääntöjä riskittömään korkokäyrään tai vastuuvulkaan.

Solvenssi II:n mukainen Mandatum Lifen vastuuvulka

Laskeakseen Solvenssi II- vastuuvulkan, Mandatum Life tuottaa vakuutus sopimusten kassavirrat käyttämällä Solvenssi II- diskonttokäyrän kanssa yhteensopivia stokastisia sijoitusmarkkinaskaenaarioita sekä parhaan arvion mukaisia parametreja ja oletuksia. Stokastisia markkinaskaenaarioita tarvitaan erityisesti vakuutus sopimuksiin liittyvien taloudellisten optioiden ja takuiden arvostamisessa. Tuotettujen kassavirtojen todennäköisyyspainotettua nykyarvoa kutsutaan vastuuvulkan parhaaksi estimaatiksi. Solvenssi II:n mukainen vastuuvulka on parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summa.

Alla oleva taulukko esittää erot IFRS:n mukaisten sääntöjen mukaan lasketun vastuuvulkan sekä vastuuvulkan siirtymäsääntöä soveltavan Solvenssi II:n mukaisen vastuuvulkan välillä.

Vastuuvulka Mandatum Life, 31.12.2017

Milj. e	IFRS arvo	Solvenssi II arvo	Erot
Vastuuvulka - henkivakuutus (poislukien sijoitussidonnaiset)	4 573	4 327	246
Paras estimaatti		4 129	
Riskimarginaali		198	
Vastuuvulka	7 066	6 549	516

- sijoitussidonnaiset

Paras estimaatti	6 454
Riskimarginaali	96

Mandatum Life käyttää vastuuvelan siirtymäsäännöstä eläkevakuutuksiin joiden laskuperustekorko on 3,5 prosenttia tai 4,5 prosenttia. Tämän lisäksi vastuuvelkaa laskettaessa sovelletaan volatilitteettikorjausta. Solvenssi II -vastuuvelan koko on 10 876 miljoonaa euroa siirtymäsäännöksen kanssa ja 11 403 miljoonaa euroa ilman siirtymäsäännöstä. Siirtymäsäännöksen käyttö kasvattaa siis omia varoja 422 miljoonaa euroa verojen jälkeen. Mandatum Life soveltaa Solvenssi II:n Standardikaavaa ilman yhtiökohtaisia parametreja tai yksinkertaisuuksia.

Mandatum Lifen kirjanpitoperiaatteet esitetään Sammon tilinpäätöksessä liitetiedoissa kohdassa Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Solvenssi II:n mukainen Topdanmarkin vastuvelka

Topdanmarkissa vastuuvelan laskentaperiaatteet ovat miltei yhtenevät IFRS- ja Solvenssi II -laskennassa.

Vahinkovakuutuksessa parhaan estimaatin sekä riski- ja

tuottomarginaalin (odotettu vakuutusmaksutulos) laskentaperiaatteet ovat samat IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaan. Ainoa ero liittyy tuottomarginaalin esittämiseen. IFRS:ssä tuottomarginaali esitetään vastuuvelan osana, kun taas Solvenssi II:ssä se muodostaa osan omasta varallisuudesta huomioiden verovelat.

Henkivakuutuksessa parhaan estimaatin ja tuottomarginaalin laskentaperiaatteet ovat samat IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaan. IFRS:ssä tuottomarginaali esitetään vastuuvelan osana, kun taas Solvenssi II:ssä se muodostaa osan omasta varallisuudesta huomioiden verovelat. Riskimarginaalin laskennassa käytetään kahta eri periaatetta. IFRS-laskelma perustuu biometrisille riskeille tehtävään stressitestiin. Solvenssi II -laskelmassa lasketaan 6 prosentin pääomakustannus vakuutusriskille, vastapuoliriskille ja operatiiviselle riskille Solvenssi II -säännösten mukaisesti.

Kaikki parhaan estimaatin vastuuvelat diskontataan käyttäen volatilitteettikorjattua Solvenssi II -korkokäyrää Tanskan kruunulle.

Kokonaispositio, vastuvelka Topdanmark, 31.12.2017

Milj. e		IFRS arvo	Solvenssi II arvo	Ero
Vahinkovakuutus brutto	Paras estimaatti	2 018	2 018	0
	Riskimarginaali	42	51	9
	Voittomarginaali	101	0	-101
Vahinkovakuutus yhteensä		2 161	2 069	-92
Henkivakuutus brutto	Paras estimaatti	7 233	7 233	0
	Riskimarginaali	15	17	3
	Voittomarginaali	33	0	-33
Henkivakuutus yhteensä		7 280	7 250	-30
Yhteensä		9 441	9 319	

Muut velat

Solvenssi II:n vaikutus Sammon muiden velkojen kuin vastuuvelan arvostamiseen on melko vähäinen ja se kohdistuu pääasiassa rahoitusvelkoihin ja vastuuvelkaan liittyviin velkasaldoihin.

Muut velat kuin vastuvelka arvostetaan diskonttaamalla tulevat kassavirrat koroilla, jotka perustuvat valtion joukkovelkakirjan korkoihin lisättynä lähtöhetkenä

määritellyllä korkospreadillä. Tämä kasvatti vakavaraisuuslaskennan mukaisen taseen rahoitusvelkoja 83 miljoonalla eurolla.

Laskennalliset verovelat on käsitelty yllä laskennallisten verosaamisten yhteydessä.

Täysomavastuuseen potilasvakuutukseen liittyvien erien luokittelu palvelusopimuksesta vakuutusopimukseksi vaikuttaa myös velkasaldoihin. 112 miljoonan euron velat luokitellaan uudelleen muista veloista vakuutusveloiksi.

Muut varaukset kuin vastuovelka ja ehdolliset velat eivät aiheuta uusien velkojen kirjaamista tai olemassa olevien velkojen arvostamista kirjanpidosta poikkeavalla tavalla vakavaraisuudessa. Varaukset ja ehdolliset velat sekä eläke-

etuudet ja muut vuokrasopimukset esitetään [Sammon vuosikertomuksessa](#). Sampo-ryhmässä ei ole merkittäviä rahoitusleasingsopimuksia.

